

MAŽEIKIŲ DARŽELIS – MOKYKLA „KREGŽDUTĖ“

PEDAGOGŲ ETIKOS KODEKSAS

PEDAGOGŲ ETIKOS KODEKSO PASKIRTIS

Šis Pedagogų etikos kodeksas (toliau – PEK) apibrėžia pagrindines profesines etikos normas, reguliuojančias:

- ✓ pedagogų ir jų ugdytinių bei kitų švietimo įstaigos bendruomenės narių santykius;
- ✓ saugančias jų žmoniškąją vertę bei orumą; palaikančias pedagogų profesinės veiklos kokybę bei profesijos garbę;
- ✓ kuriančias pasitikėjimu, atsakomybe ir teisingumu pagrįstą švietimo ir ugdymo įstaigų kultūrą.

Pedagogų etikos kodekso normomis vadovaujasi Lietuvos Respublikos pedagogai bei visi su vaikais arba jaunimu dirbantys ugdymo įstaigų darbuotojai.

PEDAGOGINĖS ETIKOS ŠALTINIAI IR PRINCIPAI

Pedagginės etikos normos apibrėžiamos remiantis bendražmogiškomis dorovės normomis; demokratinėmis Lietuvos mokyklos tradicijomis; Lietuvos Respublikos konstitucinėmis nuostatomis bei įstatymiais aktais; žmogaus bei vaiko teisių nuostatomis.

PEK normų pagrindą sudaro šie pagrindiniai principai: **žmoniškumas, teisingumas, profesionalumas, atsakomybė, tolerancija, demokratiškumas, partnerystė ir solidarumas.**

PAGRINDINĖS NORMOS

A. Pedagogo asmenybė

1. Pedagogo profesinė etika reikalauja pašaukimo, atsidavimo savo darbui ir atsakomybės jausmo atliekant savo priedermes.
2. Pedagogas yra reiklus sau ir siekiantis tobulėti. Jam būdinga savistaba, savitvarda ir savęs ugdymas.
3. Pedagogui būtinas nuolatinis atsinaujinimas. Jis rūpinasi savo išsilavinimu, kvalifikacijos tobulinimu ir ieško geresnių darbo būdų.

B. Atsakomybė

4. Pedagogas atsako už jam patikėto pedagoginio darbo – ugdymo – kokybę ir rezultatus.
5. Pedagogas yra atsakingas už jo priežiūrai patiktų vaikų fizinę, intelektualinę, emocinę ir dvasinę apsaugą.
6. Pedagogas yra atsakingas už administracijos jam pavestas funkcijas bei patikėtus resursus.

C. Autoritetas, garbė, reputacija

7. Savo elgesiu pedagogas palaiko ir saugo istoriškai susiklosčiusią pedagogo profesijos garbę.

8. Pedagogas perteikia tautos ir žmonijos kultūros vertybes jaunajai kartai, pagal išgales dalyvauja kultūros plėtros procesuose. Jis negali užsiimti kontrkultūrine veikla nei dirbdamas savo tiesioginį darbą, nei už ugdymo įstaigos ribų.
9. Bendraudamas su ugdytiniais ir visais kitais atvejais pedagogas yra pagarbus, mandagus ir korektiškas. Jis žino kiekvienai situacijai tinkamas etiketo normas ir jų laikosi.
10. Pedagogo autoritetas grindžiamas kompetencija, teisingumu, taktu, gebėjimu rūpintis ugdytiniais. Pedagogas nekuria savo autoriteto nekorektiškais būdais ir nepiktnaudžiauja juo.
11. Pedagogas auklėja savo teigiamu pavyzdžiu. Jis vengia moralizavimo, neskuba teisti ir nereikalauja iš kitų to, ko pats nepajėgia laikytis.
12. Pedagogas turi teisę į asmeninio gyvenimo privatumą, tačiau pasirinktas gyvenimo būdas neturėtų menkinti profesijos prestižo, iškreipti santykių su ugdytiniais bei kolegomis ar trukdyti atlikti profesines pareigas.
13. Girtavimas ir piktnaudžiavimas kitomis svaiginamosiomis priemonėmis nesuderinamas su pedagogo profesija.
14. Pedagogas saugo savo reputaciją.

D. Santykiai su kitais asmenimis

Pedagogo bendravimas su ugdytiniais

15. Pedagogas pats pasirenka sau tinkamą bendravimo su mokiniais ar ugdytiniais stilių, kurio pamatas – abipusė pagarba.
16. Pedagogas visų pirma yra reiklus sau. Pedagogo reiklumas ugdytiniui yra pozityvus ir gerai motyvuotas. Pedagogas niekad neturėtų prarasti saiko ir savitvartos.
17. Pedagogas pasirenka tokius darbo metodus, kurie skatina pozityvius ugdytinių bruožus ir tarpusavio santykius: savarankiškumą, savikontrolę, saviugdą, norą bendradarbiauti ir padėti kitiems.
18. Vertindamas ugdytinių elgesį ir pasiekimus, pedagogas siekia stiprinti jų savigarbą ir pasitikėjimą savo jėgomis, nurodyti tobulėjimo galimybes, kelti mokymosi motyvaciją.
19. Pedagogas yra nešališkas, vienodai geranoriškas ir prielankus visiems mokiniams. Paskelbęs nepagrįstai menkinančius ugdytinį vertinamuosius sprendimus, pedagogas stengiasi nedelsdamas ištaisyti savo klaidą.
20. Vertindamas mokinių pasiekimus, pedagogas siekia objektyvumo ir teisingumo.
21. Pedagogas nuolat rūpinasi savo kalbos ir bendravimo kultūra. Jo kalboje nėra keiksmažodžių, vulgarybių, šiurkščių, žeidžiančių frazių.
22. Pedagogas elgiasi diskretiškai. Pedagogui neleistina kitiems asmenims perduoti mokinio ar ugdytinio jam asmeniškai patiktą informaciją, išskyrus įstatymų numatytus atvejus.
23. Pedagogas nepiktnaudžiauja savo tarnybine padėtimi. Jis negali išnaudoti ugdytinių, reikalauti, kad jie jam teiktų kokias nors paslaugas ar patarnavimus.
24. Už savo darbą, įskaitant ir papildomą, pedagogas neturi teisės reikalauti iš savo ugdytinio papildomo atlyginimo. Jeigu pedagogas verčiasi privačia praktika, atlyginimo už darbą sąlygos turi būti aptartos darbo pradžioje ir patvirtintos sutartimi.
25. Pedagogas yra tolerantiškas ugdytinių religiniams įsitikinimams ir politinėms pažiūroms. Jis neturi teisės primesti ugdytiniais savo pažiūras.

Pedagogų bendravimas

26. Pedagogų tarpusavio santykiai grindžiami **kolegialumu, partneryste ir pagarba**. Pedagogas saugo ne tik savo, bet ir savo kolegų autoritetą. Ugdytinių ar kitų asmenų akivaizdoje nežemina kolegų.

27. Pedagogai vengia nepagrįstų ir skandalingų tarpusavio konfliktų. Kilus nesutarimams, siekia konstruktyviai juos įveikti.
28. Darželio-mokyklos pedagogai vengia konkurencijos, trikdančios jų partnerystę atliekant bendrą darbą. Pedagogus sieja vienas kito palaikymas, pagalba, atvirumas ir pasitikėjimas.
29. Pedagogų priedermė ir teisė vertinti kolegų ir administracijos darbą. Už kritiką persekioti pedagogą griežtai draudžiama. Kritika pirmiausia turėtų būti vidinė, t.y. sakoma darželyje-mokykloje tarp pedagogų, o ne už jos ribų. Išsakyti ją reikėtų akis į akį, o ne už akių. Darželyje-mokykloje neturėtų būti vietos apkalboms.
30. Kritiką reikia išviešinti tik tuo atveju, jeigu į ją visai nereaguojama, prasideda administracijos persekiojimai arba išryškėja nusikalstami veiksmai.
31. Kritika, skiriama kolegų arba administracijos darbui, veiksams, sprendimams, požiūriams, poelgiams vertinti, neturėtų žeminti kritikuojamų asmenų. Ji turi būti pagrįsta, konstruktyvi, taktiška, neužgauli, geranoriška. Svarbiausios pedagoginio gyvenimo problemos svarstomos ir sprendimai priimami atvirose ir laisvose pedagogų diskusijose.
32. Pedagogai nedangsto vieni kitų klaidų bei nusižengimų.

Santykiai su administracija

33. Ugdymo įstaiga remiasi žodžio ir įsitikinimų laisvės, tolerancijos, demokratiškumo ir teisingumo principais.
34. Ugdymo įstaigose puoselėjama bendravimo kultūra, pasireiškianti tarpusavio pagarba, geranoriškumu ir mokėjimu susitarti. Už tokios atmosferos palaikymą yra atsakingas ugdymo įstaigos vadovas.
35. Darželio-mokyklos administracija toleruoja politinių, religinių, filosofinių pažiūrų, skonių ir nuomonių įvairovę, sudaro sąlygas pasidalyti požiūriais. Kvalifikacinės kategorijos ir pareigos neturėtų kliudyti visiems pedagogams lygiateisiškai reikšti nuomones ir ginti savo įsitikinimus.
36. Pedagogai negali būti administracijos diskriminuojami, ignoruojami ar persekiojami dėl jų įsitikinimų ar asmeninių simpatijų bei antipatijų. Administracijos santykiai su kiekvienu pedagogu grindžiami lygiateisiškumo principu.
37. Administracija negali reikalauti ar rinkti informacijos apie asmeninį pedagogo gyvenimą, nesusijusį su darbo reikalavimais.
38. Ugdymo įstaigos vadovo vertinimai ir sprendimai yra pagrįsti realiais pedagogų nuopelnais, faktais ir nešališki. Pretendentai aukštesnei kvalifikacijai kategorijai gauti parenkami ir paremiami nepriklausomai nuo jų asmeniško artimumo ar paklusnumo administracijos vadovui.
39. Pedagogai turi teisę gauti iš administracijos informaciją, svarbią jų ir įstaigos darbui. Administracija negali nuslėpti ar tendencingai iškreipti informacijos, turinčios įtakos pedagogo karjerai ir darbo kokybei. Pedagogų bendruomenei svarbūs sprendimai įstaigoje priimami ir skelbiami remiantis viešumo bei dalyvavimo principais.
40. Intrigos, neįveikiami konfliktai, kenkimas kitiems ir pedagogų bendruomenės skilimas trukdo ugdymo įstaigai atlikti savo tiesiogines funkcijas. Ugdymo įstaigos vadovas, neįstengiantis sureguliuoti aštrių, ilgai užsitęsusių konfliktų, turėtų atsistatydinti.
41. Darželis-mokykla brangina savo reputaciją. Jeigu joje išaiškėja pedagogų bei atsakingų administracijos darbuotojų nusikaltimai bei šiurkštūs profesinės etikos pažeidimai, jos vadovas privalo atsistatydinti.

Santykiai su mokinių tėvais ir globėjais

42. Pedagogas konsultuoja tėvus bei globėjus sprendžiant vaikų auklėjimo problemas, padeda švelninti tėvų ir vaikų konfliktus.

43. Pedagogas saugo vaikų patikėtą nuomonę apie savo tėvus arba globėjus, o tėvų arba globėjų – apie vaikus. Perduoti tokią nuomonę kitai pusei galima tik gavus tą nuomonę patikėjusio asmens sutikimą.
44. Pedagogai pagarbiai ir geranoriškai bendrauja su mokinių tėvais. Jie neskatina mokinių bei ugdytinių tėvų tarybų, kad jos kokiomis nors progomis organizuotų jiems vaišes, pasveikinimus ir panašius dalykus.
45. Pedagogų santykiai su tėvais neturi daryti įtakos vaikų asmens bei pasiekimų vertinimui.
46. Pedagogų santykiams su ugdytiniais ir vertinimui negali turėti įtakos jų tėvų bei globėjų parama ugdymo įstaigai.

Santykiai su visuomene

47. Pedagogas yra ne tik vaikų mokytojas, lavintojas ir auklėtojas, bet ir visuomenės švietėjas, kultūros vertybių saugotojas, padorus ir išsilavinęs žmogus.
48. Pedagogas stengiasi prisidėti prie visuomenės santarvės. Ne tik privačiame, bet ir viešajame gyvenime pedagogas vengia vaidų, konfliktų, kivirčų. Jis labiau už kitus yra pasirengęs numatyti ir įveikti problemas, nesutarimus, žino jų sprendimo būdus.
49. Pedagogas gerai supranta ir vykdo savo pilietines pareigas ir socialinį vaidmenį. Jis vengia pabrėžto išskirtinumo, tačiau taip pat nėra linkęs konformistiškai nusileisti iki bet kokios aplinkos ir su ja susitapatinti.

E. Akademinė ir žodžio laisvė

50. Pedagogas turi teisę naudotis įvairiais informacijos šaltiniais.
51. Atrinkdamas ir perteikdamas informaciją mokiniams, pedagogas laikosi objektyvumo, tinkamumo ir padorumo principų. Informacijos negalima tendencingai iškreipti ar pakeisti jos autorystės.
52. Pedagogas gali savo nuožiūra pasirinkti ugdomąją veiklą bei kurti naujus ugdymo būdus, jei šie yra tinkami, profesiniu požiūriu atsakingi bei padorūs.
53. Pedagogas turi teisę viešai (raštu ar žodžiu) reikšti savo nuomonę apie darželio- mokyklos, vietos ar valstybinę švietimo politiką bei švietimo dalyvių veiksmus, tačiau jo teiginiai negali būti tendencingai netikslūs, piktavališki ir įžeidūs.
54. Pedagogas neišviešina konfidencialios tarnybinės informacijos, skirtos vidiniams darželio- mokyklos reikalams.

F. Informacijos ir resursų naudojimas

55. Pedagogai ir administracijos darbuotojai taupiai ir pagrįstai naudoja materialinius ir kitus resursus. Darželio-mokyklos turto (patalpų, baldų, telefono, kompiuterių, tekstų dauginimo aparatų, kitų įrengimų, pašto patarnavimų, įrankių ir medžiagų) bei darbo laiko nenaudoja savo asmeniniams reikalams. Leistinos naudojimosi daiktais ir laiku išimtys, kurios nustatytos įstaigos turto apsaugos taisyklėse.

G. Asmeniniai interesai ir nusišalinimas

56. Pedagogas ir ugdymo įstaigos vadovas yra objektyvus ir nesavanaudiškas. Jo tarnybinių sprendimų nelemia jo paties, jo šeimos narių, giminių ar draugų asmeniniai interesai.
57. Jei pedagogas dalyvauja tarnyboje, komisijoje ar kitoje darbo grupėje, turinčioje priimti sprendimus, kurių rezultatais jis pats yra asmeniškai suinteresuotas ir dėl to negali būti bešališkas, apie tai jis praneša svarstyme dalyvaujantiems asmenims ir nusišalina nuo balsavimo ar kitokio sprendimų priėmimo.

58. Pedagogas neatstovauja savo įstaigai kokioje nors byloje su kita įstaiga, įmone ar fiziniais asmenimis, jeigu su šiais bylos partneriais jis turi kokių nors privačių interesų ar sąskaitų ir gali būti asmeniškai suinteresuotas vienokia ar kitokia tos bylos baigtimi. Apie savo suinteresuotumą jis praneša administracijos vadovui ir bylą svarstantiems asmenims.

H. Dovanos ir parama mokyklai

59. Pedagogas yra sąžiningas ir griežtai laikosi įstatymų. Su pedagogo profesine etika nesuderinamas nei kyšio ėmimas, nei jo davimas.
60. Pedagogas, matydamas jam reiškiamą mokinių, jų tėvų arba globėjų pagarbą ir norą parodyti jam padėką, tam tikromis progomis gali priimti jų dovanas.
61. Pedagogas gali priimti tik tokias dovanas, kurios yra:
- a) teikiamos visiškai savanoriškai,
 - b) neturi ir negali turėti papirkimo intencijos,
 - c) yra pakankamai kuklios, t.y. pačių mokinių ar jų tėvų padaryti daiktai, sukurti kūriniai, gėlės, saldumynai, suvenyrai ar kiti nebrangūs pirkiniai.
62. Pedagogas nedaro užuominų, nereiškia pageidavimų, nesitaria su kitais pedagogais, kad jie organizuotų mokinius arba tėvus tokioms dovanoms parūpinti ar vaišėms suruošti.
63. Darželio-mokyklos vadovas ar pedagogas gali priimti bet kokią nesavanaudišką mokinių tėvų paramą, skirtą ugdymo įstaigai. Apie tokios paramos suteikimą turi būti informuota visuomenė ir už ją pareikšta vieša padėka.

I. Priėmimas į darbą ir paaukštinimas pareigose

64. Darželio-mokyklos administracijos vadovas, priimdamas į darbą ar paaukštinamas darbuotojus pareigose, yra bešališkas. Jis negali savo šeimos nario ar giminės skirti savo pavaduotoju, kokio nors padalinio vadovu ar teikti kokių nors kitokių privilegijų.
65. Pedagogas negali daryti spaudimo administracijai, kad įstaigoje, kurioje jis pats dirba, būtų priimtas į darbą ar paaukštintas pareigose jo šeimos narys, giminė arba artimas draugas. Svarstant tokį klausimą pedagogų posėdyje, priimant sprendimą jis turėtų nedalyvauti.
66. Imti atlyginimą bet kokia forma už priėmimą į darbą, kvalifikacinės kategorijos pakėlimą, paaukštinimą pareigose ir pan. yra neleistina.

SUDERINTA:

Darželio – mokyklos
Tarybos 2018-06-05 posėdžio
protokolo Nr.3 nutarimu.
Darželio – mokyklos
tarybos pirmininkė
Alma Kaubrienė